

Lisette Koren, Ice floes.

Ongekende mogelijkheden

Wat Takkenhoogte vooral bijzonder maakt, is dat Van Hagen fors uitpakt met het aandragen van variaties op een thema. Hij verkent de grenzen van etskunst en gaat er vrijmoedig overheen. „Ik experimenteer met allerlei gemengde technieken. Etskunst, schilderkunst, aquarelleren en pentekeningen worden verbonden. Daarnaast experimenteer ik ook met kleuren, materialen, vormveranderingen, *clair-obscur*, atmosferische invloeden en schildertechnieken. Maar de basis blijft steeds hetzelfde bosje bomen en struiken. Vertrekpunt voor dit wijdvertakte experiment is een tentoonstelling van Hercules Segers die ik in het Rijksmuseum zag. Op afstand leken de geexposeerde prenten verschillende kleuren te hebben, maar bij nader inzien bleek dat niet zo te zijn. Door die ontdekking ging bij mij de knop om: ik ontdekte dat prenten dragers kunnen zijn van talloze ongekende mogelijkheden.”

Ode aan het landschap leert ons dat het zoeken naar nieuwe mogelijkheden veel kunstenaars eigen is. Zelfs binnen het beperkte (of: beperkende) gegeven van de landschapskunst blijken er oneindig veel modulaties te bestaan. Opmerkelijk is onder meer de ontwikkeling die Jan Radersma doormaakte. Aanvankelijk werkte hij volledig abstract, maar via allerlei abstraheringsprocessen kwam hij uiteindelijk toch weer uit bij geabstraheerde landschappen waarin herkenbare, figuratieve beeldelementen zich steeds nadrukkelijker aandienen. Evenals veel collega's kiest ook Radersma voor de metaforische benadering van het landschap. Zijn landschappelijke indrukken zijn een spiegel van de ziel. Het zijn innerlijke landschappen die persoonlijke stemmingen en gemoedstoestanden reflecteren. Daarbij gaat Radersma evenals Van Hagen en andere deelnemers aan de expositie deductief te werk. Deze groep van gelijkgezinden laat zich inspireren door de kunstgeschiedenis. Zij staan op de schouders van illustere voorgangers om verder te kunnen kijken en om een breder en beter perspectief te krijgen van verleden, heden en toekomst.

Prototypes

Uiteraard besteedt de tentoonstelling ook aandacht aan het gedachtengoed en de landschapsexperimenten van 'vernieuwer bij uitstek' Daan Roosegaarde. Met zijn even revolutionaire als inventieve projecten *Gates of light*, *Levenslicht*, *Van Gogh path* en *Waterlicht* leidt hij het landschap een nieuw millennium binnen. Roosegaarde is een ideeënmachine die met zijn Dream Factory visionaire plannen combineert met praktische haalbaarheid. Roosegaarde's mantra is helder: „Mensen verander je niet aan de hand van feiten of getallen. Visualisering van een nieuwe wereld is het beste middel om mensen in beweging te krijgen. Ik geloof niet in utopieën maar in het maken van prototypes die stap voor stap onze omgeving kunnen upgraden. Kunst werkt daarbij als activator.” Alles is voortdurend in beweging, zeker ook in het landschap. Minder revolutionair, maar daarom niet minder interessant, zijn de oogstrelende pasteltekeningen van Corry Kooy. Ook voor haar is beweging een essentieel vertrekpunt. Zij laat zich graag inspireren door dansers en musici en oefent zichzelf voortdurend in het sublimeren van beweging in het landschap. De papierwerken van Lisette Koren laten een vertaalslag zien van de golfbewegingen van de zee en de trage voortgang van schuivende ijsschotsen naar werken in papier. Ook voor Hermine Grob-Riswick zijn golfbewegingen een voortdurende bron van inspiratie, die zij verankert in keramische objecten waarin het golvende landschap centraal staat. Meer beweging dan Mariëtte van Erp suggereert in haar schilderijen en schetsen is nauwelijks denkbaar. Beweging is voor haar synoniem voor ademen. Buiten in de natuur vindt zij alles wat ze nodig heeft. In haar werk, en in de expositie *Ode aan het landschap* als geheel, komen natuur en cultuur verrassend, rustgevend en bij vlagen adembenemend bij elkaar in landschapskunst die permanente beweging openbaart.

■ *Ode aan het landschap*, T/m 15 augustus
Zandvoorts Museum, Swaluwestraat 1, Zandvoort
Open di-zo 10-16,
www.zandvoortsmuseum.nl

